



# Kako osvojiti Severno Korejo?



Ko Zahod sreča Vzhod - Laibach v Pjongjanu avgusta 2015

**NA VELIKA PLATNA PRIHAJA DOKUMENTAREC O NAJBOLJ RAZVPITEM GLASBENEM PODVIGU PREDLANSKEGA LETA - SKUPINI LAIBACH V SEVERNI KOREJI.**

**D**an osvoboditve (Liberation Day) je dokumentarec, ki odpira pogled v najbolj hermetično zaprto državo na svetu. Kako je ravno slovenski bend, »verjetno najbolj nerazumljena skupina na svetu«, prva ponela glasbo Zahoda v »najbolj nerazumljeno državo na svetu« na dan 70. obletnice osvoboditve Severne Koreje izpod nadvlade japonskega cesarstva? Pogovarjali smo se z vodjo kolektiva, Janijem Novakom.

**Začnimo z vprašanjem, ki zanima vsakega popotnika - kakšna je hrana v Severni Koreji?**  
Severnokorejska.

Torej podobna kot južnokorejska, samo sestavljena s slabšimi sestavinami, približno tako, kot so, tako po zadnjih raziskavah, sestavine v hrani na slovenskih poljih slabše kakovosti kot na primer v enakih izdelkih v Avstriji. Razen tiste, ki je pridelana na naši zemlji.

**Film odpira misel: »Vsaka umetnost je podvržena politični manipulaciji, razen tiste, ki govori z jezikom te iste manipulacije.«**

**»NI BILO NOBENE ZLORABE, TEMVEČ OBOJESTRANSKO RAZSVETLJENJE.«**

**Koga je zmanipuliral Laibach z odhodom tja?**

Prvenstveno ni šlo za manipulacijo, seveda pa je bilo zabavno in poučno prebrati reakcije v zahodnih medijih, ki ne vedo točno, kako bi se lotili Severne Koreje ali Laibacha.

**So surove posnetke ali končno različico cenzurirali?**

Ne, nihče iz Koreje ni brskal po surovih posnetkih oziroma po končni različici - skratka, cenzure v tem smislu ni bilo. So pa to poskušali početi nekateri na Zahodu.

**rock koncerti in veliki športni dogodki zadnji ostanki množičnih zborovanj, kjer se časti kult osebnosti?**

Verjetno res. Predvsem to zadnje čase velja samo še za nekatere športne dogodke, le da se je na Zahodu banalizacija demokratičnosti čaščenja kulta osebnosti izkrivila do te mere, da so nastopajoči tam le še zato, da množica preko izživljanja nad njimi časti sebe.

**V kolaž so vključeni Beatli (pop fenomen, ki je sprožil nevideno množično histerijo), David Bowie (kameleon pop kulture s tisoč obrazi), Queen (mojstri stadionskih spektaklov), The Rolling Stones v Altamontu (brezplačni koncert, ki je z umorom obiskovalca srhljivo zaočrožil idealistična šestdeseta) in histerija na koncertu Michaela Jacksona (»nezemeljskega« megazvezdnika). Je zahodna glasba lična embalaža brez prave vsebine, namenjena distrakciji ljudstva?**

S popularno glasbo je podobno kot z medmrežjem, računalniki, avtomobili, televizijo, pametnimi telefoni in še čim: najprej osvobajajo, potem pa zaslužnjujejo ter odvrtačajo ljudi od bistvenih vsebin in problemov.

**In v čem je njihov komunizem uspešnejši od evropskega komunizma sedemdesetih ali kitajskega modela?**

Zgrajen je na zgodovinskem fundamentu budizma in konfucianizma, oplemeniten z nekaj šamanizma, ne dopušča nikakršne skepse, ironije, cinizma ali pornografije oziroma ničesar, kar bi ogrozilo stanje kolektivne vznesenosti in sreče. **Od kje ideja za »laibachizacijo«**

**Prvih nekaj minut je namenjenih predstavitvi Laibacha in zahodnih pop rock koncertov v kontrastu z množičnimi proslavami totalitarizma. Slike se zlivajo v eno in na koncu delujejo zelo podobno. So**



Koncert so spremljali izbranci in novinarji s celega sveta.



### skladb iz filma *Moje pesmi, moje sanje* (The Sound of Music)?

Moje pesmi, moje sanje je eden redkih zahodnih filmov, ki so v Severni Koreji dovoljeni; ljudje ga poznajo in se z njegovo pomočjo učijo angleško. Mi smo predelali nekaj njegovih pesmi, da smo preko njih lažje komunicirali s korejsko publiko.

**Na koncertu želite izvajati skladbo najpopularnejše pop skupine Moran-bong Band, a cenzorji, ki pridejo na vajo, na koncu izvedbo prepevoje. Kaj je bil njihov največji strah pred Laibachom?**

Gostitelji in cenzorji so se ustrašili, da bi naša izvedba izvenela kot posmeh skladbi, ki je v Severni Koreji resnično zelo priljubljena, in da bi prišlo do preveč razburjenih čustvenih reakcij.

**Katere skladbe so izpadle iz repertorja, še preden ste šli na pot, in katere zadnji trenutek?**

Nekaj skladb je odpadlo enostavno zato, ker jih gostitelji niso uspeli pravočasno in dovolj kvalitetno prevesti v korejski jezik. Nekaj skladb pa zato, ker so imele – po severnokorejskih estetskih kriterijih – preveč nenavadne ritme oz. melodije in so njihovim ušesom zvenele čudaško in disharmonično. Podobne kriterije uporabljajo mno-

gi glasbeni uredniki na slovenskih radijskih postajah, zato smo na to že navajeni.

## »ZA KONCERT V TEHERANU SE ŽE DOGOVARJAMO.«

**Zakaj na koncertu ni bilo Kima Džonga Una?**

Mogoče je bil že kdaj na kakšnem našem koncertu v Švici (ko se je tam šolal), pa mu je bilo to dovolj. Lahko, da mu Laibach ni posebej blizu, ali pa ga na koncert niso pustili. Treba pa je predvsem razumeti, da je v času koncerta izbruhnila manjša vojna med Severno in Južno Korejo in vrhovni poveljnik je takrat verjetno usklajeval obrambno strategijo države.

**Nekje v tistem obdobju se tvoj dogaja nenavadna provokacija med Severno in Južno Korejo. Po koncertu se napetost med sosedama začasno umiri. Gre zaslugo pripisati Laibachu?**

Težko si pripisujemo te zasluge, je pa to, da je kljub vojnemu stanju v glavnem mestu potekala prvovrstna kulturna prireditev – koncert, ki so ga spremljali tudi zahodni novinarji in diplomati –, pripomo-

glo k temu, da se ta vojna ni vzela preveč zares. Južnokorejska propaganda, ki se je vrtela iz ogromnih zvočnikov na državni meji, do Pjongjanga pač ni prodrla, krave, ki se v glavnem pasejo v nekajkilometrskem prostoru blizu meje, pa se na njihovo propagando niso kaj posebej ozirale.

**Po severnokorejski avanturi nekje ob koncu novinarju rečete: »Se vidimo v Teheranu.« Bi bil koncert v Iranu še večji podvig od vstopa v Severno Korejo?**

Za koncert v Teheranu se že dogovarjamo, vendar gredo pogovori zelo počasi. Veliko je odvisno tudi od potez, ki jih bo do Irana vlekli slovenski zet, lahko pa bi k realizaciji koncerta pripomogla slovenska diplomacija, saj je konec koncev predsednik Pahor pred kratkim obiskal Teheran v dobri veri.

*Mimi Inhof; foto: Tor Jorund F Pedersen*

